

WGO 2e novelle wetsvoorstel verbod pelsdierhouderij, 2 juli 2012.
Eerste termijn Paulus Jansen (SP-fractie)

Om een initiatiefwetsvoorstel door de Kamer te krijgen heb je meestal veel doorzettingsvermogen nodig. Ik kan dat zeggen, want ik heb het zelf nog nooit geprobeerd!

Maar naast doorzettingsvermogen heb je ook nog de mazzel nodig dat je de tijd krijgt om je initiatief af te maken. Die mazzel hadden de initiatiefnemers voor deze wet, Krista van Velzen en Harm-Evert Waalkens niet, omdat het wetsvoorstel tot twee keer toe is aangepast om de nertsenhouders te compenseren. Dat had minder met de kwaliteit van het wetsvoorstel dan met de politieke verhoudingen in de senaat te maken. Ik wil daarom mevrouw Van Velzen en de heer Waalkens nogmaals bedanken voor hun initiatief in 2008, waardoor wij hier vandaag nog eens een stevige fundamentele discussie mogen voeren.

Feitelijk gaat de historie nóg verder terug, omdat de motie Swildens-Rozendaal al in 1999 uitsprak dat de pelsdierhouderij verboden moet worden. Natuurlijk verdienen ook hun opvolgers Van Gerven en Dijsselbloem, en niet te vergeten hun medewerkers, complimenten voor hun vasthoudendheid.

Veel mensen denken dat Nederland een gidsland is, dat we altijd voorop lopen om onze hoogstaande morele principes in de wet te verankeren. Ik vrees dat de werkelijkheid beter beschreven wordt door het spreekwoord dat zegt dat in Nederland de pastoor en de koopman hand in hand gaan.

Gisteren herdachten wij de afschaffing van de slavernij in Nederland . Bij die gelegenheid zag ik in het Amsterdamse Tropenmuseum dat onze Gouden Eeuw niet alleen lucratief was door de handel in specerijen, maar méér nog door de handel in slaven. Nederland schafte de slavernij af in 1863, dertig jaar na Engeland, als één na laatste land in Europa.

En ook bij dit wetsvoorstel zijn we, met alle respect voor de indianen, zeker niet haantje de voorste. In Groot Brittannië, Oostenrijk en Kroatië is de nertsenfokkerij inmiddels verboden, net als in een aantal deelstaten van Duitsland. In de rest van Duitsland worden zo'n strenge eisen gesteld aan de nertsenhouderij dat de houderij de facto onmogelijk is geworden.

In Ierland, Finland, Italië, Zweden en Denemarken zijn initiatieven tot verbod van de pelsdierhouderij in behandeling. Ook bij dit onderwerp loopt Nederland dan ook bepaald niet voorop, hooguit kan je ons aanmerken als goede middenmotor.

Daarmee kom ik op de inhoud.

Voor ik inga op de tweede novelle, die voor de SP-fractie en de Raad van State niet nodig was geweest, wil ik kort iets zeggen over het oorspronkelijke wetsvoorstel. De mens is zijn werkzame bestaan begonnen als jager en verzamelaar en pas na lange tijd begonnen met dierhouderij.

Het is de morele plicht van de dierhouder om zijn dieren, die immers niet de vrijheid

hebben om te gaan waar ze willen, fatsoenlijk te behandelen, en ze een leven te laten leiden dat zo goed mogelijk past bij hun natuurlijk gedrag.

Die zorgplicht wordt denk ik door iedereen in deze zaal onderschreven. Onder de zorgplicht valt ook een snelle en pijnloze slacht. Verder mogen aan de dierhouderij eisen gesteld worden die samenhangen met een zorgvuldig beheer van schaarse grondstoffen.

Nertsen worden in kleine, draadgazen kooien gehouden. Het zijn van nature solitaire waterroofdieren. Ze leven rond en in het water.

Hun territorium is 1 tot 5 kilometer lang, langs de rivier. De gazen kooi maakt natuurlijk gedrag als jagen en zwemmen onmogelijk.

Bovendien is dit solitaire dier niet geschikt om in de buurt van massa's soortgenoten te huisvesten. Uitoefening van het natuurlijk soorteigen gedrag staat sinds 2002 (Beleidsnota dierenwelzijn) centraal in het regeringsbeleid. De nerts is door zijn aard ongeschikt als productiedier.

Daarbij vormt het feit dat ze gedood worden, toch de ultieme inbreuk op de intrinsieke waarde van het dier.

Het doel, bont is geen rechtvaardiging. Bont is tegenwoordig een overbodig luxeproduct. De mens kan makkelijk zonder. Bovendien bestaan er goede vervangers. Die ook nog eens veel milieuvriendelijker zijn. De bontindustrie is volgens de Wereldbank de 5e meest vervuilende industrie als het gaat om grondverontreiniging met zware metalen. Het klimaateffect van één kilo nertsenbont is vijf maal groter dan van één kilo normaal textiel (bron: CE-Delft).

Het wetsvoorstel wil de nertsenhouderij in Nederland verbieden. Dat kan je alleen doen met een flinke overgangsperiode. Die overgangsperiode is feitelijk al dertien jaar geleden begonnen, toen de motie Swildens vroeg om een verbod. Het wetsvoorstel gaat na de eerste novelle uit van een verbod per 1 januari 2024, dat is 25 jaar nadat het parlement heeft besloten om de pelsdierhouderij te gaan verbieden.

Ik ken geen tweede voorbeeld uit de parlementaire historie waar een beroepsgroep met zoveel omzichtigheid behandeld is. (vgl. chinchilla, vossen). Ja, de overgangsperiode tussen het moment waarop werd vastgesteld dat asbest dodelijk is en het verbod op het gebruik ervan was langer. Maar daar hadden de mensen die met asbest aan de slag waren juist graag een kortere invoeringstijd gezien.

Ik heb begrepen dat, hoewel al héél lang duidelijk is dat de pelsdierhouderij verboden zou gaan worden, sinds 2005 er nog grote aantallen bedrijven zijn bijgekomen en bestaande bedrijven uitgebreid. De productie is sinds dat jaar met 42% gestegen. Moet deze groep, die willens en wetens lak gehad heeft aan een onvermijdelijke ontwikkeling, desondanks beroep kunnen doen op de hardheidsclausule en de sloopregeling? De SP-fractie neigt ertoe om die vraag met nee te beantwoorden.

Daarmee kom ik op de sloopregeling. De SP-fractie zou graag nog een toelichting krijgen op de inzet van de middelen ten behoeve van de sloopregeling. Kan die alleen ingezet worden in situaties waarin de sloop leidt tot de realisatie van een maatschappelijke doelstelling, bv. het tegengaan van de verrommeling van het

landschap of de omvorming van intensieve veeteelt in een duurzame vorm van landbouw?

Zo ja, wat voor criteria zouden er gehanteerd kunnen worden voor de toewijzing van een sloopsubsidie? En waarom hebben de indieners ervoor gekozen om de criteria niet in de wet, maar in lagere regelgeving op te nemen?

Voorzitter, we zijn nu zes jaar bezig met de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel dat de houderij van pelsdieren gaat verbieden. De tweede novelle heeft uitsluitend nog betrekking op enkele details van de sloopregeling, hardheidsclausule en pensioenvoorziening. De SP-fractie vindt het na zes jaar wel mooi geweest, wat ons betreft staat deze wet voor 1 januari 2013 in het Staatsblad!